

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla dr. Elek Zsolt ügyvéd által képviselt **felperes neve felperesnek** az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (ügyintéző: dr. Pálinkás Kornélia) által képviselt **alperes neve alperes** ellen kártalanítás megállapítása iránt indított perében a 2007. január 17. napján kelt P.20.990/2006/15. számú ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

ÍTÉLETET:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes részére 50.000.- /Ötvenezer/ Ft másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az állam részére az illetékügyben eljáró hatóság felhívására megfizetni 900.000.- /Kilencszázezer/ Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A megyei bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasítva kötelezte a felperest az alperes javára 115.000.- Ft perköltség, az állam javára 900.000.- Ft feljegyzett kereseti illeték megfizetésére.

Ítéletének indokolásában rögzítette, miszerint tényként volt megállapítható, hogy a felperes 2005. május 11. napjától 2005. október 7. napjáig előzetes letartóztatásban volt. A felperest - mint III.r. vádlottat - a bíróság jogerős ítéletével bizonyíték hiányában az ellene jelentős értékre bünszövetségben üzletszerűen, dolog elleni erőszakkal folytatólagosan elkövetett lopás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

Megállapíthatónak látta, hogy a büntetőeljárás során az előzetes letartóztatás elrendelése és fenntartása tárgyában hozott jogerős - a felperes által

jogorvoslattal támadott - határozatokban rögzítést nyert, a döntés meghozatalának indokai között szerepelt az: „a hatóság elől elrejtőzött, megszökött.”

A megyei bíróság álláspontja szerint az előzetes letartóztatás tárgyában a büntetőeljárás során hozott döntések polgári perben nem bírálhatók felül, a kártalanítás iránti igények elbírálása nem járhat azzal a jogkövetkezménnyel, hogy a perben, mintegy a büntetőeljárás során hozott döntések felülvizsgálata történjék meg. Ezért kizárt annak a lehetősége, hogy a felperes a kártalanítást alappal kérje, így a megyei bíróság a keresetet - jogalap hiányában - elutasította.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezése, másodlagosan annak megváltoztatása, keresetének való helyt adás iránt, harmadlagosan kérte, hogy az ítélőtábla a kártalanítás jogalapját közbenső ítélettel állapítsa meg.

Jórészt megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait előadta, hogy a körözés, illetve az elfogatóparancs kibocsátása nem a terhelt szökésének megállapíthatóságát jelenti, hiszen ezen intézkedések megtételére olyan esetekben kerül sor, amikor a terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy tartózkodási helye ismeretlen, mely nem jelenti egyértelműen azt, hogy a terhelt a hatóság elől megszökött volna. Az előzetes letartóztatásról hozott döntésnél a bíróságnak az alapos gyanú meglétének kérdésében kell állást foglalnia, az eljárás során felmerült bizonyítékok bizonyító erejének összevetésére nincs módja.

A hatóságok részéről kizárólag a gyanú állt fenn felperes szökésére vonatkozóan tekintve, hogy tartózkodási helye évekig nem vált ismertté. Mindez azonban nem képezte a büntetőeljárásban bizonyítás tárgyát, a bűnösség kérdésében történő döntéshez a bíróságnak nem volt feladata és nem is vizsgálta azt, hogy a vádlott a büntetőeljárás tartalma alatt hol tartózkodott.

A szökés és az elrejtőzés egyaránt a tartózkodási hely eltitkolásával jár. A szökés a titkon való eltávozást jelenti az ismert tartózkodási helyről, míg az elrejtőzés a rejtekhelyen való tartózkodás eltávozás nélkül, de elrejtőzés lehet az is, ha a terhelt a küllemét a felismerhetetlenségig megváltoztatja. A szökés nem egyszerűen titkos eltávozás, hanem akkor szökés, ha az összefügg a büntetőeljárással, ha az pl. őrizetből, vagy az elfogás elől a cselekmény várható következményei miatt történik. Ugyanez vonatkozik az elrejtőzésre is.

Felperesi álláspont szerint a büntetőeljárás adataiból kétségtelenül megállapítható, hogy felperes az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásról nem tudott, amit többek között alátámaszt az is, hogy idézést nem vett át, gyanúsítottkénti kihallgatására nem került sor, a vádiratot vele 2005. szeptember hó 1. napján a tárgyaláson ismertették. felperes már a megismételt eljárásban a pótnyomozást követően lett a büntetőügy vádlottja.

A felperes az eljárások során következetes volt abban, hogy németországi tartózkodására tekintettel nem értesült arról, hogy körözést, illetve elfogatóparancsot bocsátottak ki ellene. Ezt az állítást támasztja alá a büntetőügy I.r. vádlottjának, az előadása is, aki eltérő vallomásai mellett kitartóan állította, hogy tudomása szerint felperes a visszatérés szándéka nélkül külföldre távozott. A felperes azt követően, hogy az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásról értesült, a Városi Bíróság előtt önként jelentkezett, meghallgatásra és tartózkodási helyének bejelentése végett megjelent. Mindezen tények és körülmények kizárják a felperes tekintetében szökésének, illetve elrejtőzésének megállapíthatóságát.

A megyei bíróságnak a perben vizsgálnia kellett volna az összes rendelkezésre álló bizonyítékot és ezek összevetésével megállapítani a tényállást, valamint következtetést levonni a kártalanítás jogalapja tekintetében. Elvégezheti a büntetőeljárás során hozott döntések felülvizsgálatát, hiszen jelen eljárásnak nem az előzetes letartóztatás elrendelése, illetve fenntartása jogszerűségének vizsgálata a tárgya. A büntető bíróság az előzetes letartóztatás törvényi feltételei tekintetében külön bizonyítást nem folytat le, a kártalanítási perben eljáró bíróság feladata az, hogy bizonyítást folytasson le arra nézve, hogy megvalósult-e az a kártalanítást kizáró ok, hogy a terhelt a hatóság elől elrejtőzött. Ezt a megyei bíróság eltérő jogi álláspontja miatt külön nem vizsgálta, de nincs is peradat arra, hogy a felperes kivonta magát a büntető eljárás alól.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

Szintén jórészt megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait előadta, hogy a vádirat benyújtásáig az előzetes letartóztatás elrendelése a nyomozati bíró, a vádirat benyújtását követően pedig az ügy érdemében döntő büntetőbíróság hatáskörébe tartozik. Erre tekintettel az előzetes letartóztatás elrendelése általános és különös feltételei fennállását is a nyomozati, illetve a büntetőeljárás állapítja meg, erre a polgári bíróságnak hatásköre nincsen.

Már a Városi Bíróság a 7.B.822/2005/2. számú végzésében - amellyel a felperes előzetes letartóztatását elrendelte - is utalt arra, hogy a felperes a hatóság előtt elrejtőzött.

A végzés indokolása szerint a felperes felkutatására tett intézkedések már a nyomozás során is eredménytelenek voltak, ezért a nyomozóhatóság 1999. március 17. napján elrendelte a felperes körözését. A bíróság pedig 2002. január 21. napján elfogatóparancsot adott ki a felperes ellen. A bíróság megállapította, hogy a felperes címről történő idézése sem vezetett eredményre. A felperes előzetes letartóztatásának tárgyában született további bírósági végzések - különösen a Megyei Bíróság végzései - pedig kifejezetten hivatkoztak a Be.129.§. /2/ bekezdés a./ pontjára, azaz a felperes szökésének, elrejtőzésének, mint az előzetes letartóztatása különös feltételeinek fennállására.

Kiemelte, hogy a polgári peres eljárás a büntetőeljárás során hozott bírósági döntésekkel szemben jogorvoslati eljárásként nem szolgálhat.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság az ügyben a szükséges, és egyben elégséges körben lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékokat részben helyesen értékelve, részben helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése az alábbiak szerint részben kiegészített tényállás mellett és kiegészített indokolással érdemében helytálló.

Helyes az az első bírói - és alperesi ellenkérelmi - alapvetés, hogy a kártalanítás iránti igények elbírálása nem járhat azzal a jogkövetkezménnyel, hogy a perben - mintegy - a büntetőeljárás során hozott döntések felülvizsgálata történjen meg, a polgári peres eljárás a büntetőeljárás során hozott bírósági döntésekkel szemben jogorvoslati eljárásként nem szolgálhat, ezért az ilyen pereknek az előzetes letartóztatás tárgyában hozott büntető bírósági határozatok jogszerűségének vizsgálata valóban nem lehet tárgya.

A polgári bíróság a jelen perbeni előzetes letartóztatásért járó kártalanítás megítélhetősége körében azt vizsgálja, hogy a Be.580.§. /1/-/2/ bekezdésében írt tények fennállnak-e, és ha igen, szintúgy vizsgálandó, hogy az 580.§. /3/ bekezdése szerinti kártalanítást kizáró ok fennáll-e, avagy sem.

Az ítéltábla álláspontja szerint jelen esetben kártalanítást kizáró okként nem szolgálhat az a tény önmagában, hogy az előzetes letartóztatást elrendelő végzések - egyéb okok mellett - tartalmazzák (Bkf.551/2005/2.) az elrejtőzés tényét, mint okot is. Abban a kérdésben, hogy ezen kizáró ok a felperes

esetében fennáll-e, erre nézve a bizonyítási eljárás eredményeként kell állást foglalni. A megyei bíróság eltérő jogi álláspontja folytán a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat ebben a körben nem értékelte, ez azonban - mivel a bizonyítékok rendelkezésre álltak - a másodfokú eljárásban pótolható volt.

Ugyanakkor a peradatok alapján - különös tekintettel a felperes személyes előadására (P.20.990/2006/10.jkv. 3. oldal) - az állapítható meg, hogy a felperes 1996-tól ...országban tartózkodott. tartózkodása idején - akkor is, amikor tartózkodott - édesanyjával rendszeresen szokta tartani a kapcsolatot telefonon, illetve személyesen.

A Rendőrkapitányság 150/1999.bü. számú nyomozati iratok 91. sorszámú jelentése szerint 1999-ben már felperes tartózkodási helyéről a lakókörnyezetében is végeztek adatgyűjtést és itt a szüleit is megkeresték, akik nem tudták informálni az eljáró rendőrt a felperes tartózkodási helyéről, illetve vele szemben elfogató parancsot állított ki a Rendőrkapitányság is és felhívták ezen rendőrséget a felperes esetleges tartózkodási helyére vonatkozó adatközlésre.

A Rendőrkapitányság 1999.szeptember 20-án kelt válasza szerint ismeretlen telefonáló bejelentette, hogy tartózkodik és hamis személyi igazolványt használ.

Emellett a felperes az előzetes letartóztatása előtt, a Városi Bíróságon 2005.május 11-én kelten (B.822/2005/6.számú jegyzőkönyv) ugyan a családi kapcsolatai megromlására hivatkozással úgy nyilatkozott, hogy emiatt nem akarta a kapcsolatot velük tartani és „ezért azt mondtam, hogy külföldre mentem”, majd az előzetes letartóztatását elrendelő végzés elleni fellebbezéséhez csatolt 2005.május 13-án kelt (B.822/2005/6/F/3.) nyilatkozata szerint ugyancsak a családi élete megromlására hivatkozással úgy nyilatkozott, hogy „elhíreszteltem, hogy végleg külföldre távozom, 1999-ben leköltöztem egy közeli birtokra”... „nem akarok bujdosni”,... „le akarom tisztázni a dolgokat”.

Az ítélet tábla megítélése szerint mindezt összevetve a felperesi képviselő fellebbviteli tárgyaláson (Pf.I.20.066/2007/4. sz. jkv. 2. oldal) tett előadásával, miszerint a felperessel szemben több eljárásban több elfogató parancs is volt kiadva és lakóhelyén többször is keresték a rendőrök, a felperes és szülei közti rendszeres kapcsolatra figyelemmel az a következtetés vonható le, hogy a felperes tudott arról, hogy vele szemben büntetőeljárás van folyamatban, ... tartózkodása a tartózkodási helye eltitkolásának, elrejtőzésnek tekintendő. Az, hogy rendőrök konkrétan melyik eljárásban keresték a szüleinél a felperest,

illetőleg a felperesi előadás szerint nem közölték a szülőkkel, hogy melyik eljárásban és miért keresik, az elrejtőzés tényét nem menti.

Az ítéltábla álláspontja szerint tehát a fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperest illetően a Be.580.§. /3/ bekezdés a./ pontja szerinti kártalanítást kizáró ok fennáll.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a megyei bíróság érdemében helyes ítéletét a Pp.253.§. /3/ bekezdése értelmében helybenhagyta. Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp.78.§-a alapján köteles a fellebbezési eljárásban pernyertes alperes jogi képviseleti díjból álló másodfokú perköltsége valamint a Pp.78.§. /1/ bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM sz. rendelet 13.§. /2/ bekezdése alapján a fellebbezése folytán feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére.

Győr, 2008.évi január hó 10.napján

Dr. Ábrahám Éva sk.	. Lezsák József sk	Dr. Vass Mária sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró